

[Transcript] Genstart / Lizettes greb om magten

Det er den 5. juni 2019, og der er valg til Folketinget.

Der er en masse farvforeninger og ungdomsforbund, der har slået sig sammen for at holde en valgfest på Arbejdermuseet.

Der er en meget entusiastisk og spændt stemning til den her fest.

Det ligner, at magten vil tilbe til rød siden, og det er folk selvfølgelig, at det er det, der gør.

Undervejs i det her arrangement, der er det sådan, at man skal synge arbejdersangen.

Det er sådan en fast tradition.

Og der er en stor scene på Arbejdermuseet, hvor en af de mænd vi har snakket med skal op og synge for.

Det er sådan en fast tradition.

Og der er en stor scene på Arbejdermuseet, hvor en af de mænd vi har snakket med skal op og synge for.

Han ender med at stå lige ved siden af Lisette Ryskov.

Undervejs skal de synge den sang, det hedder Kede, som er en arbejdersang, der handler om soliditet og at man er stærkest i fællesskab.

Når man gør det, så er det en fast tradition, at man står og holder om hinanden, enten om det.

Og Lisette Ryskov holder den her mand skulderen.

Og undervejs, da de når længere længere ind i den her sang, så begynder hendes hånd langsomt at glide ned af ryggen på ham.

Og til sidst så står hun og tager ham på røven.

Og det bliver hun ved med i ret lang tid, fortæller manden.

Manden, han stivner, fordi der er langt over 150 mennesker, der kigger på ham, mens det her sker.

Men de kan ikke se, hvad der sker bag hans ryk.

Så han kan se dem, men de kan ikke se, hvilken situation han er i i det øjeblik.

Og han beskriver, at han stivner, han går i sjok, og han kan ikke se hvilken situation han er i i det øjeblik.

Og han beskriver, at hans stivner, han går i sjok, og han ved ikke, hvad han skal gøre, fordi Lisette Ryskov er en meget maktfuld kvinde, men hun er også hans formand.

Og derfor gør han ikke mere ved det i situationen.

Hånden på røven på Arbejdermuseet er bare én af flere episoder, der nu har kostet en af Danmarks absolut mest maktfulde mennesker jobbet.

Torsdag, afsløret Bærlingsgør Ekstrabladet, at Lisette Ryskov formand for farvebevægelsens hovedorganisation i flere tilfælde har opført sig grænsoverskridende over for unge mænd.

Unge mænd, der har arbejdet forhin i farvebevægelsens højborg.

Lisette Ryskov giver en uforbeholdt undskyldning til personer, der har oplevet, at hun har opført sig upassende.

Og sønd af morgen måtte hun hårdt presset forlade formandsposten.

Der var ikke anden udvej for Lisette Ryskov. Flere og flere forbundende har trukket tæppet væk under hende.

Genstart handler i dag om formands uønsket berøringer.

Og hvorfor ingen sagde fra?

Mit navn er Anna Ingrish.

Denne her historie, som du har afdækket sammen med din kollegere, hvad handler den helt

[Transcript] Genstart / Lizettes greb om magten

grundliggende om?

Historien handler helt basalt om magt og maktpositioner.

Den handler om, hvordan man som maktfuld formand for en meget stor organisation opfører sig.

Og så synes jeg også, at den handler på en eller anden måde om, hvad man kan tilade sig som chef.

Hvordan man kan tilade sig og opføre sig, når man er højt i hierakidet over for nogen, der er lavere nede i hierakidet.

Jonathan Lundgren Larsen er synalist på Berlingske Business.

Sammen med kolleger fra både Berlingske og Ekstrabladet, har han brugt de seneste mange måneder på at afdække historien om Lisettarisko.

Vi skal bise, hvad andre betyder for os.

Det kan vi gøre med et kram, vi kan gøre det med et skuldeklapp eller et fast håndsryk.

Det skal vi også gøre ved at forvente noget af hinanden.

Hovedpersonen i denne her sagde altså Lisettarisko. Hvem er hun og hvor maktfuld er hun?

Lisettarisko er 62 år. Hun har haft en meget lang karriere indenfor farvebevægelsen.

Hun er formand for det, der hedder farvebevægelsens hovedorganisation, som er en stor paraply, hvor der er en masse store farveforeninger under og små farveforeninger.

Det er mange af de farveforeninger, man kender. HK, 3F, dansk metall.

Hun er selvfølgelig meget maktfuld. Hun er formand for 1,3 millioner danske lønmodterere over hele landet.

Der er ingen tvivl om, at det at stå sammen i det største og det stærkeste faglige fællesskab, det er noget, der vil betyde noget for lønmodtererne.

Haldanden, million, lønmodterere ude på arbejdspladserne.

Hvornår får du første gang FIF om denne historie, altså, at Lisettariscog til tider har opført sig upassende?

Og hvad er det, du får at vide?

Det gør jeg for første gang for omkring et år siden. Jeg skriver en historie om en kvindelæder i 3F, der er blevet fyret på grund af en krænkelssag.

Jeg får efterfølgende et tip om, at man måske skulle prøve at kigge på Lisettariscog, og det er et ret polydeligt tip.

Men det er også en person, der siger, at det egentlig ikke noget person selv har oplevet, men det er noget, man snakker meget om i fagbevægelsen.

I første omgang lyder det måske som et rykte, men til sidst så finder jeg frem til en, der selv har oplevet det.

Og derfra dukker der så flere og flere kilo op, som faktisk har oplevet den her grænshorskede nedfærd?

Ja, det gør der.

For du indtryk af i din rundringning her, at det her er en fuldstændig offentlig hemmelighed, måske ingen gang har lyst til at sige særlig meget af en hemmelighed, bare helt i offentlig viden blandt langt største delen i fagbevægelsen.

De fleste, jeg taler med, de har hørt om det, og de har diskuteret det, men jeg tror ikke, det er nødvendigvis af alle i fagbevægelsen, hvor det er lidt som er gået op for dem, hvor alvorligt det her kan være.

Der er mange der siger, at man måske laver sjov med det, men det første er ligesom at finde frem til dem, der selv har oplevet det, at jeg finder ud af, at det rent faktisk er et stort problem det her, fordi

[Transcript] Genstart / Lizettes greb om magten

det er nogen af dem, der tager det meget alvorligt og meget berørt over det. Okay, så det der måske er noget, man har grint lidt af og taget lidt om og visket lidt om, når man så er forfat i dem, det er gået ud over, så er det faktisk ikke så sjovt længere. Nej, det er meget forskelligt, hvordan de folk, vi snakker med, har det med det her. Der er nogen, der er meget forlæmpet, der er nogen, der siger, det er mærkeligt og der er nogen, der siger, det er uprofessionelt, der er også nogen, der bare synes, det er sjovt på en eller anden måde. Du siger, det er meget forskelligt, hvordan de her mænd har det med det, de har oplevet. Nogen er faktisk en dag, jeg har ikke lyst til at sige lige glad, men de føler sig i hvert fald ikke krænket, som sådan over det, de har oplevet eller den adfærdelige Sætterisko har haft. Ligevel vælger de jo at fortælle historien til, ja, hvorfor gør de det? Alle killerne synes, at det her er en vigtig historie at fortælle. De synes også, at der er et problem, som man skal gøre noget ved. Det er en studenter med hjælper, vi har talet med. Det er hans første julefrokost i FH. Han beskriver, at hen på aften, da jeg kommer der gange i dansekålet, han danser med sine venner, og så ser han faktisk også, at Sætterisko danser tæt med mange af de andre studenter med hjælper, fortæller han. På et tidspringser kommer hun hen til ham og begynder at danse tæt med ham, og det vil han ikke, fordi han synes, det er udpassende og han synes, det er forkert at gøre. Han prøver på at slippe væk, han går væk fra hende, fortæller han, og da han prøver på det, fortæller man, at hun bliver sygeligt irriteret over det, og hun siger til, at hold nu op, men til sidst så lykkes det ham at komme væk. Da han så kommer fri i studenter med hjælpen af dansen her med Sætterisko, nævner han det også for et par mændelige kolleger, hvad siger han til sine kolleger? Han siger, hvad han har oplevet, han synes, det her er underligt, og hans kolleger er ikke overrasket over det. De fortæller, at det har de godt hørt om, og det er også en af hans kolleger, der fortæller, at da han startede i FH, da fik han at vide, at man skulle passe på med Sætterisko, fordi hun kunne finde ind mellem holderne i skjorteknappen. Det skal man forstå sådan, at hvis man kom tæt på Sætterisko, kunne hun stekon eller fingrene ind gennem skjorteknappen for at tage folk på brystet. For eksempel, hvis man krammede hende. Denne her opførsel fra foreman eller forekvinde i FH, hvor problematisk er den egentlig? Vi har taget med nogle forskellige eksperter, hvordan man skal definere det her, og hvordan man skal kategorisere det, og en af dem, vi har taget med det her, Mille Mortensen, der forsker i krænkelser, og hun fortæller, at det her faktisk er definitionen på sexuell skikane i arbejdsmiljologen. Det er nogle berøringer, som mændene ikke har lyst til, og det er nogle berøringer af sexuell karakter. Derfor så kalder hun på baggrund af det, vi har presenteret hende for, det her for grænseoverskridende og sexuell skikane og ulovligt. Okay, så hvis man bare ser på reglerne og lovgivningen,

[Transcript] Genstart / Lizettes greb om magten

arbejdsmiljølovgivningen, som farveværelsen jo er ret optaget af, så er det her forbudt.

Det er i hvert fald, det Mille Mortensen siger til os.

I følge farveværelsenens hovedorganisation, så har næsten halvdelen af også unge mænd oplevet seksuelle krænkelser på deres arbejdsplads.

Kan det virkelig passe?

Ja, det tænker jeg at sagtens, det kan.

Sagen mellige Sitteriskors Grænseoverskridende Adfær er særligt betændt, fordi det netop er hendes og farvebeværelses opgave at sikre ansatte på arbejdsmarkedet et ordentligt og sikkert arbejdsmiljø fri for blandt andet sexuel skikane.

Noget, der endda har været en personlig mærkesage for Sitteriskors Grænseoverskridende.

Da Udad Sitter har fortalt, at hun går forrest i kampen mod sex skikane

og krængte Adfær med farveforeninger, der er gået ind i debatten.

Hun har blandet sig rigtig aktivt i denne debat omkring mitu og krænkelser.

I 2020 skrev hun et åbent brev, sammen med en lang række andre stemmer inde for farvebeværelsen.

Over 50 mennesker skrev under på, at de ville gå forrest i kampen mod sex skikane at de ikke ville tolerere krænkende Adfær, og at den her kamp ikke var noget langt nok.

Sitteriskors Grænseoverskridende Adfær skrev under på det brev.

4 dage efter bredd, der fortæller en lang række anonyme farvefolk om interne krænkelser og sexismen i farvebeværelsen.

Og det gør de til politikken med en række vidnespyrt om deres oplevelser.

Det gør de Sitteriskor i den forbindelse ud og reagerer på, hvor hun siger, at det her er forfærdeligt, men hun siger også, at det ikke er overraskende.

Hvorfor er det ikke overraskende for hende, de her ting får nu?

Det gyr, at farvebeværelsen er et spejl af det samfund, vi lever i.

Så hvis der er problemer i samfundet, så vil der også være problemer i farvebeværelsen.

Selvom Sitteriskors stiller sig i front for at bekæmpe mit uge, siger og går meget aktivt ind i de anklære,

der har været mod farvebeværelsen, de her vidnespyrt i politikken,

så har i jo flere eksempler på sager, der finder sted efter den her udmelding fra Sitteriskor.

I en af sagerne går studenter med hjælperen med den tættetens fra 2016 igen.

Hvad sker der den her dag?

Det er til lønmodternes toppmøde i august 2021.

Det her toppmøde er slut, og efter det er der en midter af en restaurant på Tivoli Hotel.

Den her mand, han er ikke længere studenter med hjælper, nu arbejder han tæt på Sitteriskor.

Da han skal gå fra den her midter, går han over for at kramme hende.

Det er en turlig ting, fortæller han, at det er noget, de gør altid.

Da han bøjer sig ned for at kramme hende, klapper hun ham tre gange på røven.

Hvordan reagerer han i situationen her i 2021?

Han gør ikke noget vidte.

Det en mand fortæller, at han frygter for, hvilke konsekvenser det vil få for ham.

Det her er jo endnu en historie som er foregået, hvor der har været mange mennesker omkring.

Der er rigtig mange mennesker, der har haft mulighed for at se det stået lige ved siden af,

[Transcript] Genstart / Lizettes greb om magten

til en fest eller på danske guld eller til et møde.

Gør det det særligt svært at se fra, at der er så mange andre mennesker?

Det gør det helt klart.

Mange af mændene beskriver, at hvis de skulle sige fra en situation, hvor der er mange mennesker, der kigger på, så ville det ikke kun være ydemyne over for dem selv, men også over for hende.

Der er blandt andet en af mændene, der beskriver, at der er rigtig mange mennesker, der kigger på, mens det sker.

Han fortæller til os, hvad skulle jeg gøre, hvis jeg slog hendes hånd væk, så ville det hele explodere, for så kunne alle se, hvad hun gjorde.

Så hvis de siger fra i offentligheden, så vil de ydemyne hende og frygter det, gør hende ekstra hvad?

Ja.

Alle de mænd, I har taget med Isærne her, har ønsket at være anonyme for offentligheden.

De har været meget nervøse for konsekvenserne, hvis de står frem med navn, hvis de ser fra, hvis de klæder.

Hvad er det, de er bange for? Hvad har de sagt til jer, de er så nervøse for?

De er nervøse for, at hvis de siger fra, så kan det få konsekvenser for dem.

De er bange for at meste deres job, meste deres position i farvebevægelsen, men de er også bange for deres fremtidige karrieremuligheder.

De er bange for, at hvis de siger fra over for det her, så kan de aldrig få et job i en farveforening igen.

Der er også mange af dem, der er bange for, at de ikke ville kunne få ingen karriere i det politiske Danmark.

Og det er også derfor, at alle mændene har valgt at være anonyme.

Den frygt, de mænd har for deres karriere, deres nuværende arbejde og deres fremtidige arbejde og karriere, er det en real frygt?

Det vil jeg vurdere der, det er i hvert fald en frygt, der gør igen hos mange, men Lisette Riskov var ikke kun foremand for farvebevægelsens hovedorganisation.

Hun er også en person med et meget bredt og stort netværk.

Det her er mit liv. Jeg mener, jeg gør en stor forskel, og der er rigtig mange, som har bedt mig at stille op til det her.

Hun har et netværk også i det politiske liv rundt omkring i mange forskellige farveforeninger i hele Danmark.

Så Lisette Riskov er meget makfull og har i hvert fald muligheden for at påvirke de her ting ved at vurdere.

Har I noget kendskab til, hvordan de her sager mellem Lisette Riskov generelt er blevet håndteret internt i farvebevægelsen?

Vi har ikke så meget videre endnu om, hvordan det her er blevet taget videre,

og hvordan det er blevet håndteret internt i farvebevægelsen,

men vi har noget klare dokumentation, da ensudit viser, at det her er noget, som den øverste ledelse har været opmærksom på os i lang tid.

Hvad indebærer det, har de været opmærksom på, at hun var ekstra kropslig eller der var en episode?

Altså hvad har de været opmærksom på og i hvilket omfang?

Ved I det?

[Transcript] Genstart / Lizettes greb om magten

Den øverste ledelse i FH har været opmærksom på, at det her er grænseoverskridende formænde. De har også været opmærksom på konkrete sager.

Ved I, hvor mange sager de har kendt til?

Det kan jeg ikke komme ind på her.

Ved vi hvilken slags grænseoverskridende affærd, de har været vidende om?

De har været vidende om, at det her er berøringer, og at det er berøringer på en måde, der er upassende og grænseoverskridende for mange mænd.

Så er vi frem ved torsdag i sidste uge, hvor Jonatan og hans kollegaer på Bærlingsgjør Ekstrabladet er ved at være klar til at udgive deres historie.

De har forelagt anklærende for Lyseteriskår, som man skal i følge god journalistisk praksis, men hun er ikke vendt tilbage.

Men så 25 minutter inden de offentlig gør historien.

Deler Lyseteriskår en tekst på sin Facebook-side.

Hvor hun skriver?

Konkret så har personerne oplevet uønsket fysisk berøring, eksempelvis har jeg haft min hånd for længe på deres ryk, når jeg har givet dem i kram.

At jeg har taget dem på numsen og har danset for tæt på dem, eller på anden måde har ofført mig upassende i sociale sammenhæng.

Hun skriver, at hun er dybt berørt og meget ked af det her.

Hun giver også en uforbeholdende undskyldning til dem, der har oplevet hende som upassende.

Hun siger samtidig også i det her Facebook-opslag, at hun er et uformelt menneske og hun krammer rigtig mange, og så erkender hun også, at hun har handlede upassende og at hun ikke har været sin magt bevidst.

Og jeg har slet ikke været bevidst om min egen position, og den magt som naturligt følger med.

Hun skriver, at hun beklager over for dem, der har oplevet hende som upassende.

Hvad tænker du om den sætning?

Jeg vil egentlig ikke spekulere i, hvad der ligger i det, fordi jeg ikke er inde i hovedet på Lisetteriskår.

Men det er i hvert fald en forklaring, man har hørt før.

Lisetteriskår indkaller selv til hastemødet i FH's forretningsudvalg.

Tidligt fredag morgen, kl. 7, den efterfølgende dag, skal fagbevægelsens absolutespisser mødes.

Ja, og lige nu, mens vi taler, mens vi lytter til Pep morgen, så er der møde.

Det er vores killere, der er på det der møde, fortæller om.

Det er også, at dagens stemning er sådan et karnatsjok.

Det er meget tidligt i den her proces, at der bliver indkaldt til et møde,

det er allerede kl. 7 om morgenen, hvor historien er kommet ud sen om aften lige før.

Så folk fortæller også, at der er en forvirring,

og at folk er røstet over det her.

Det her, det berører rigtig mange.

[Transcript] Genstart / Lizettes greb om magten

Alle skal høres, og vi har også et stort og vigtigt hensyn af tag til de unge mænd, der er stillet sig frem i de her historier anonymt. På mødet bliver de enige om at sætte gang i en advokatundersøgelse af sagerne, men de bliver også enige om, at Lisetteriskår kan blive som formand, mens den undersøgelse står på. Lisetteriskår bliver siddende på posten, selvom hun er kender her, og ført sig upassende. Efter det her haste med fredag morgen, stiller Lisetteriskår så op for en pressen og siger, unskyld. Jeg vil gerne sige tak fordi I er kommet her, og jeg vil også sige, at jeg er meget berørt af det her, og jeg er rigtig ked af det. Det der sker, er at hun kommer ud, og så begynder hun at give en unskyldning, hun forklager også, hvad der skal ske herfra. Lisetteriskår er en medietrænet person, og jeg synes, at hendes åbningsreplik bliver skudt meget hurtigt af stede. Og jeg vil også give en uforbeholdende unskyldning til de mennesker, både dem, der har lagt sager frem. Nu her, jeg kan forstå, at der er andre i pejpleggen, der må komme. Men jeg synes egentlig også, at hun i sager på resten af det her pressmøde virker meget rystet og overvældet. Jeg ønsker ikke at fortælle mine planer til jer lige i dag. Det har været en lang dag. Kort efter formandens møde med pressen, begynder opbakningen til hende at smule. Først meddeler fagbevægelsens ungdom, at de ikke længere har tillid til hende. Og i løbet af fredagen følger fire fagforbundetrop. Vi trækker støtten til Lisetteriskår som formand for EFO. Det, der er mest opsiktsvægtende, det er nok HK. Både fordi det er en af Danmarks allerstørste fagforeninger og har over 200.000 medlemmer. Men også fordi det er et sted, Lisetteriskår selv har været i mange år før hun kom ind i LO. Deres formand, HK's formand, Anja Se Jensen, hun går egentlig ret tidligt ud, tager klar afstand til det her og siger samtidig, at hun har en indbakke, der er fuld af henvendelser, for folk, der har oplevet det her. Det er noget tilsvarende de unge mænd, der stod frem i artiklen. I begynder at se, at der er flere end bare dem,

[Transcript] Genstart / Lizettes greb om magten

der har været i artiklen.

Ja.

Lørdag mister Lisetteriskår opbakningen fra endnu fem forebund.

Og der indkaldes igen til hastemødet,
kl. 16 sammen dag.

Det er et meget dramatisk møde, fortæller de killere, vi har snakket med.

Det er et møde, hvor bølgerne går rigtig højt.

Og på et tidspunkt, så bliver det også udsat.

Der er en meget lang pause i det møde.

Det vores killere fortæller sig også,
det er, at dem, der deltager på det møde,
har brug for et pustrum til at køle ned,
og til at tænke over tingene.

Det bliver sat på pause omkring kl. 18.30 om aften.

Og vi er nødende, at det ikke, såvidt jeg forstår genoptaget endnu.

Og så hører man egentlig ikke rigtig noget resten af aften,
før Lisetteriskår går på Facebook søndag morgen og trækker sig.

Derfor har jeg besluttet at trække mig som formand for FH.

Det har været en af de sværeste beslutninger i mit liv.

Fredag morgen blev det jo aftalt, at hun skulle fortsætte,
der skulle være en advokatundersøgelse.

Sige undskyld, men hun skulle fortsætte som FH-formand.

I hvert fald så længe advokatundersøgelsen stod på,
og konklusionen lå frem.

Nu er det så søndag morgen, altså to døgn efter,
og nu skal hun pludselig trække sig.

Altså hvad siger hun om den ændring?

Det siger hun, at hun er utrolig skuffet over.

Hun skriver, at aftaler som regler noget,
man sætter højt i farbevægelsen.

Og så skriver hun også, at det allerede stod klart fredag efter med dag,
at verken de her aftaler, man har haft på møde fredag morgen,
eller den fortrolighed, der skal være, har betydet lige meget for allesammen.

Okay, så hun føler sig, hvis ikke røvrend,
så i hvert fald svigtet af sine farvfælder.

Ja, hun skriver, at hun er meget skuffet over,
at de ikke har kunne overholde den aftalt i gang.

Så skriver hun også i sit opslag her.

Nu citerer jeg, at hun stille færdigt ved mine om,
at ikke alle ny anser eller politiske motiver kommer frem,
når sager som det, der har fået gået her,
sendes igennem mediemøllen.

Det mener jeg særligt journalister og medier bør tænke over.

Det er jo henvendt til dig, Jonathan, og jeg er journalistiske arbejde her.

[Transcript] Genstart / Lizettes greb om magten

Nu nevner hun det jo selv, og derfor vil jeg bare spørge,
har jeg undersøgt om, de her sager mod hin,
kan have en eller anden politisk motivation.
Kan der være en bagvedliggende agenda,
en magtkamp, der har udspillet sig i kulissen, som også en del af det her?
Det er i hvert fald noget, vi har haft meget i bagehovedet,
i arbejdet med den her historie.
Vi har researchet på den her historie i flere måneder.
Vi har taget med videner og tryktestet de oplysninger,
vores killer fortæller os.
Det har vi både gjort med nogle af de killenetværk,
vi har, men også ved at samle dokumentation.
Og jeg vil sige, ud fra det arbejde, vi har lavet,
der er ikke noget, der syder på, at de har en anden motivation,
end at de synes, at det her er forkert,
og at der skal gøre os noget ved det.
Jonatan, du har arbejdet på den her historie siden sidste år,
altså i mange, mange måneder.
Du har taget med 100 vis af killer i forbindelse med dit arbejde.
Fårmanden er nu gået af.
En af de absolut mest magtfulde mennesker i Danmark
har forlætt sin post på grund af jeres historie.
Er du færdig med denne historie nu?
Ja, det er det sidste, vi har hørt til grænsoverskridende adfærd
fra, er det nu tidligere, får man for FH?
Det er nok ikke, der er i hvert fald nogle flere ting,
vi skal have undersøgt nu,
og så har vi også fået nogle henvendelser,
vi nok skal begynde at kigge på nu.
Jonatan, tusind tak for dit besøg.
Tak.
Vi har forlagt Sagen for FH,
ikke haft lyst til at kommentere Sagen,
men skriver i et svar til os,
at man afventer den ekstærrende advokatundersøgelse,
så man kan komme til bunds i sagerne, håndtere en ad dem
og forklarelægge, hvem der visste hvad på nu.
Så med det slutter dagens udsendelse.
Den er satamme af Grybak Jensen,
Thomas Teheransen, Line Fabricius og Jonas Joos Andersen,
mit navn er Anna Ingris.
Sygt af Physicrige
Tambaring
Munkler

[Transcript] Genstart / Lizettes greb om magten

Skål på et i alle Delers podcast- og radioprogrammer.
I appen. Diwriter